

פסטיבל ימי ענף הזית

זו כבר מסורת, שבמהלך נובמבר/דצמבר כורמי הזיתים בגליל מוסקים את הפרי מן העצים ובמקביל מארחים את עם ישראל ומציעים לו שלל אטרקציות

ירון מיכאלי

בכרמי הזיתים בגליל נפתחה עונת המסיק ויחד איתה גם פסטיבל ימי ענף הזית שמתקיים בגליל זו השנה ה-19 ברציפות.

עשרות כורמים, בעלי בתי בד ותיירנים מהגליל והגולן, השתתפו בטקס הפתיחה - "צלילים ממזרח למערב" - לאירועי הפסטיבל שהתקיים בנצרת.

הפסטיבל יימשך מספר שבועות, כאשר הקהל הישראלי מוזמן גם השנה לחוות את עונת המסיק מקרוב, בביקור בבדי בד ברחבי הגליל, בכרמי הזיתים, בתהליך ייצור שמן הזית ועוד.

הפסטיבל חוצה תרבויות ומאפשר לקהל הצצה אל תהליך הפקת שמן הזית בקרב העדות והדתות השונות - היהודים, המוסלמים, הדרוזים, הנוצרים, הברדווים והצ'רקסים, כל עדה והדרך המיוחדת שלה.

למבקרים באתרי הפסטיבל מצפים מגוון של פעילויות המתאימות לכל המשפחה, צפייה והשתתפות במסיק מודרני ומסורתי, הסברים וצפייה על תהליך הפקת שמן הזית, סדנאות לכבישת זיתים, טיולים בכרמים ובכרמי זית הקדומים ביותר, סדנאות יצירה, הרצאות על שמן הזית וסגולותיו הרפואיות, טעימות ופעילויות תרבות. פעילות הפסטיבל תתרכז בכל שבוע באזור אחר של הגליל, הגולן והעמקים, לפי קצב התקדמות המסיק באזורים השונים.

כאמור זו השנה ה-19 בו מתקיים הפסטיבל והוא מתאפשר הודות לשיתוף פעולה פורה בין המשרד לפיתוח הנגב והגליל, הרשות לפיתוח הגליל, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד התיירות, משרד ראש הממשלה והרשות לפיתוח כלכלי ערבי, ענף זית ומועצת הצמחים, קק"ל ועמותות התיירות, תיירנים, חקלאים ותושבי הגליל.

לפרטים נוספים באתר: Zait.galil.gov.il

עץ זית קדום ביותר בדיר חנא. צילום: מירה נדבך

אלעד ארליך ז"ל יקיר ענף הזית לשנת 2013

בטקס מרגש הוענק אות יקיר הענף להוריו של אלעד

לאה וחנוך מקבלים את האות בטקס שנערך השבוע

השלישי, לראשונה כלי אלעד. ענף הזית היה קרוב לליבו של אלעד והוא עזר וליווה אותנו בתמיכה, בעצה ועם תכניות משותפות נוספות שנגדעו באיבן. על כך מוענק לאלעד ארליך ז"ל תואר יקיר ענף הזית. בעצב רב נקטע הכל, אלעד יצא בבוקר בדרכו למילואים ונהרג במכונתו ע"י נהג שלא עצר באדום. אלעד השאיר אחריו משפחה כואבת, הורים, אח אחות, בן קטן ורעייה בהריון שתלד בת שלא יזכה להכירו. אבל אנחנו זכינו להכירו ועל כך אנו מוקירים תודה."

מרשים ואיכותי שקירם תנופה מקצועית בענף, מה שהייתה חשובה מאד. חשיבותו של כנס זה שנוצר יש מאין, בזכותו של אלעד, הייתה גדולה לענף הזית ולדרכו המקצועית. המשכנו עם אלעד במסורת הכנס גם בשנה שלאחר מכן בכנס הזית השני ובהשראת כנסים אליו צמחו בענף גם אירועים נוספים. התנופה המקצועית שהודגשה שם, ממשיכה לרחוף את הענף קדימה גם היום. גם השנה אנו ממשיכים ומקיימים את הכנס

אלעד ארליך ז"ל

יקיר ענף הזית לשנת 2013 הוא אלעד ארליך ז"ל, אשר שימש כמנהל המחלקה ללימודי חוץ במכללה האקדמית תל-חי, במסגרתה נלמדת התוכנית לגידול גפן הזית ויצור שמן זית. אות יקיר ענף הזית ניתן להוריו של אלעד, לאה וחנוך ארליך, בטקס מרגש שהתקיים באירוע פתיחת פסטיבל הזית בנצרת.

ד"ר עדי נעלי, מנהל ענף הזית במועצת הצמחים אמר בטקס כי "אלעד ארליך נבחר ליקיר הענף על כך ש תמך רבות בענף, בחיזוק קשריו עם המכללה, וראה בענף הזית נושא חשוב. אלעד קירם וחזיק את קורס גידול הזית בתל-חי בריכוזו המקצועי של ד"ר פתחי עבר אלהאדי, קורס חשוב שהעמיד תלמידים רבים ונתן דחיפה ארצית לנושא.

כידוע, ענף הזית עבר משבר וידע ימים קשים, אולם אלעד הוא מאלה שהאמין בענף גם בזמנים קשים. לאור מצבו הלא פשוט של הענף דאז, זה נשמע קצת הזוי, כש לפני כשנתיים וחצי, ביקשתי מאלעד שיארגן גם לנו כנס מקצועי, מדעי, כמו

שארגן לענף היין המסודר, האיכותי, שאלינו שאפנו להרמות אולם אלעד שהכיר בחשיבות הענף, קח את האתגר, הוביל את הנושא בגדול ובעזרתם של טלי, תחי ואחרים ביצענו כנס

דיאיון החודש

השגריר יצחק אלדן יוזם דרך הזית הים-תיכונית: "נושא הזית הוא בראש מיזם לשיתוף פעולה בין ישראל, ירדן, הרשות הפלשתינית ומדינות זית גדולות כאיטליה, צרפת ויוון בתחום המאבק בזבוב הים תיכוני"

בהמשך. על רקע הפעלת דרך הזית הים תיכונית בישראל ביקשתי לשמוע את דעתו של אלדן על תעשיית הזית הישראלית. "הענף עבר זמנים לא פשוטים, קשים מאד בשנים האחרונות. זה התבטא בעיקר בחדירה לארץ של כמויות גדולות של שמן מיובא ומזויף. משרד החקלאות ומשרד התמ"ת(משרד הכלכלה -ש.ו.) והמועצה לענף הזית החלו להתמודד עם הקשיים והגדילו את שטחי הגידול ברחבי המדינה. אנחנו יודעים לגדל זיתים באזורים צחיחים בהשקיה מיוחדת. השמן של חלוצה בנגב מצטיין בפחות חומציות ומפיקים אותו באיכות טובה".

מסתבר שזיתים ושמן זית הפכו לנושאים נחשבים ברחבי העולם. "שגריר אתיופיה פנה אלי. הוא

יצחק אלדן מגלה כי בדרך הזית שמתחילה בגליל העליון ומסתיימת באילת עובר קו מנחה ברור הכולל את "כל הישובים שיש בהם כרמי זיתים או בתי בד או חפירות ארזי כיאולוגיות או מוזיאונים שיש בהם מוצגים שמסמלים את השלום כי הלוגו של הדרך הוא ענף הזית-נווה שלום. תוכנה של הדרך מעורר דד-דו-קיום, רב-קיום ותדבנותיות בין יהודים, נוצרים, מוסלמים, דרוזים וצ'רקסים".

השגריר אלדן שואב עידוד רב מדברים שהשמיע לאחרונה מנכ"ל משרד התיירות אמיר הלוי. "הלוי הכריז שדרך הזית לאורכה של ישראל תהיה דרך מתוידדת ומשדרו יסייע לכך".

ליצחק אלדן סיפור חיים מעניין ומרתק כאחד, ועל כך עוד נרחיב

הוא נולד בקזבלנקה, מרוקו, בשם ז'ק דנינו. בשנת 2003 אחרי שמילא תפקידים בכירים בשירות החוץ של ישראל, מונה לראש הטקס במשרד החוץ ורשם בתפקיד הזה שיא של כל הזמנים - שבע שנים עד לפרישתו לגימלאות בשנת 2010. זה השגריר יצחק אלדן שהגה, יזם ומפעיל את דרך הזית הים תיכונית המשתרעת לאורכה של מדינת ישראל ממטולה ועד ים סוף.

"אני קשור לחקלאות מאז עליתי לישראל בשנת 1956. כדיפלומט נוצרו בפני הזדמנויות לבקר בחוות חקלאיות ובתערוכות חקלאיות רבות" אומר אלדן ומדגיש: "נפגשתי יותר מפעם אחת עם מי שעמד בראש המועצה לענף הזית אמין חסן ז'ל ונוצרו בינינו קשרים אישיים מצוינים. כשגריר ישראל למועצת אירופה הייתי שותף להחלטה לכונן את דרך הזית הים תיכונית. בצוותא עם אמין חסן ראינו בהחלטה דרך ראויה לקדם את השלום באזורנו, באמצעות דיאלוג בין תרבותי ותיירות ופיתוח ברי קיימא. שנינו ראינו עין בעין את הנושא כענף כלכלי חשוב למדינות הים התיכון".

השגריר אלדן חבר למועצת הזית ובצוותא עם אמין חסן כוננו, בסיוע פעיל של הקרן הקיימת, את דרך הזית באירוע חגיגי בשנת 2008. "באותה שנה ביצענו בגינת הנשיא פרס בירושלים מסיק זיתים והכריזנו על דרך הזית בנתיבי ישראל. מאז חנכתי את דרך הזית בחיפה ובתל-אביב ומדי שנה מצטרף ישוב כזה או אחר לדרך הזית שפרוסה על פני ארבעה נתיבים: גליל עליון, גליל תחתון, שפלת החוף והנגב".

משמאל: השגריר יצחק אלדן, נשיא המדינה שמעון פרס, נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש ורעייתו לורה וראש הממשלה אהוד אולמרט
<<<

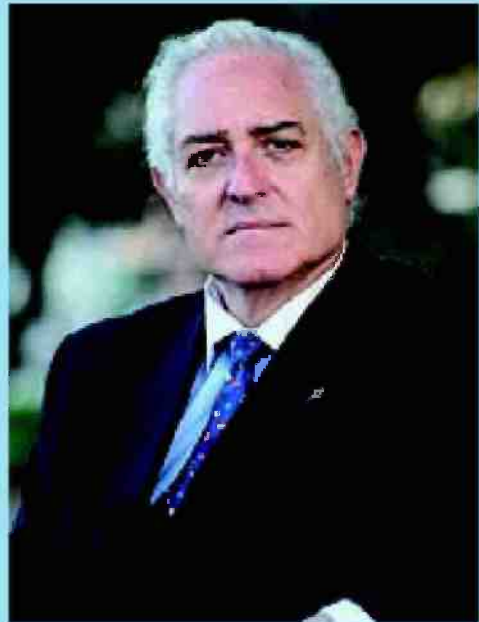

השגריר יצחק אלדן (משמאל) עם נשיא רומניה ויו"ר קק"ל אפי שטנצלר

מבקש להקים בארצו כרמי זיתים. יש, מסתבר, אינטרס רב בזית הישראלי. האפיפיור פרנציסקוס שאולי יבוא באביב הבא לישראל - חובב זיתים ושמני זית. גת שמנים היתה המקום בו התקיימה המיסה בעת ביקורו בארץ של האפיפיור הקודם. נושא הזית הוא בראש מיזם לשיתוף פעולה בין ישראל, ירדן, הרשות הפלשתינית ומדינות זית גדולות כאיטליה, צרפת ויוון בתחום המאבק בזבוב הים תיכוני ונקיים סמינרים בין לאומיים עם השכנים. הזית הופך להיות נושא מרכזי לשיחות תוף פעולה ולמאבק נגד אויבים משותפים. זה מקור פרנסה חשוב מאין כמוהו לחקלאי האזור."

פסטיבל ימי ענף הזית של השנה, יצא לדרך בשבוע האחרון של חודש אוקטובר בפעם התשע-עשרה. בתי בד בגליל פתחו את שעריהם והציגו בפני עם ישראל את היסודות החשובים של ענף הזית ואת הערכים התזונתיים של הזית כמקור לבריאות טובה.

יצחק אלדן ציין בחודש שעבר את יום הולדתו ה-70. הוא נולד לאב רוקח ולאם שטיפלה ב-8 ילדים ובהם תאומים, ששירתו יחדיו כקצינים במלחמת יום הכיפורים. חיים אלדן, בהיותו בחטיבת גולני בצפון - נפצע במהלך הלחימה. השני, סגן משנה רפי אלדן, היה בשבי המצרי וכשחזר הוענק לו אות המופת. יצחק אלדן עלה לישראל בשנת 1956 בנפו, במסגרת קבר צת "עקיבא" של עליית הנוער. הוא הגיע לקיבוץ הדתי שירת צבי בעמק בית שאן, שם הועסק כחקלאי - בגן הנוי, אחר-כך בגן הירק ובכותנה, ומדי פעם בלול.

משפחת אשל שעלתה מפולין אימצה את הילד העולה ממרוקו. "כך החל תהליך ההשתכננות שלי. די סבלתי מעצם היותי ילד חוץ. זו היתה תקופת האי-רועים הקשים בשכונת ואדי סאליב בחיפה, והילדים היו מצביעים עלי, המרוקאי, וצועקים: "ואדי סאליב, ואדי סאליב". בכיתה שמעתי יותר מפעם אחת גינוי ים, העלבות והשפלות. שמעתי צועקים: מרוקו סכין. חזרתי הביתה בוכה. עברתי תקופה קשה מאד".

בשלב מסוים הפך, לא תאמינו, מושא להערצה. "זה היה כשהתחלתי לשחק כדורגל וכדורסל בקבו

צות של הקיבוץ ובליגה אזורית. "כולם עודדו אותי בקריאות: "ג'קי, ג'קי" והפכתי לילד מקובל". בן 18 עזב ג'קי דנינו את הקיבוץ כדי ללמוד בעפולה. באותה עת ההורים עלו לישראל והתיישבו במור שב ברק בחבל תענך. הם ניהלו משק חקלאי. "להורים היתה עגלה עם סוסה וכך מכרנו את התוצרת החקלאית בעפולה. "אבא גידל כרוב ירוק והגיע ליבולי שיא יחידים במדינה".

ג'קי שירת שירות סדיר בחטיבת גולני ובהיותו דובר צרפתית, אנגלית, ערבית ועברית על בוריין - הור עבר לקראת סיום השירות ליחידת דובר צה"ל, שם היה פעיל בתחום תקשורת זרה.

נושא תואר מאסטר בלימודי מזרח תיכון ומדעי המדינה - הצטרף למשרד החוץ בשנת 1969. "זו היתה תקופת פריחה לישראל בקשרים עם מדינות אפריקה. רומן מוצלח מאד. 300 נרשמו לקורס צוערים ושלושה התקבלו ובהם אנוכי. עסקתי בהסברה בין לאומית במשרד".

ואז התרחש אירוע חריג מאד מבחינתו של יצחק אלדן. "בשנת 1970 הצטרפתי לתנועת הפנתרים השחורים. לא השתתפתי בפעילות האלימה אבל הזדהיתי עם המטרות. מישהו במשרד החוץ לחש על אוזני שרצוי שלא אמשיך שם כי אני עלול לאבד את המשרה. עזבתי וזה בהחלט השתלם לי. בשנת 1973 יצאתי לשליחות ראשונה כסגן קונסול ביוסטון, טקסס. שנה אחר-כך התפנתה משרת דובר שגרירות ישראל בפאריס, ושירתתי שם שלוש שנים כקצין עיתונות ודובר. הם התחננו שאמשיך אך העדפתי לשוב לארץ". במשרד החוץ ראו באלדן דמות ראוייה לתפקידים בכירים ברחבי העולם. "אחרי פאריס הייתי קונסול במונטריאול, קונסול בלוס אנג'לס, שוב פאריס כציר (סגן שגריר) בשגרירות יש-ראל, שגריר ישראל בדנמרק, שגריר ישראל לארגון אונסק"ו (ארגון של האו"ם שמסייע בעולם בתחומי חינוך, מדע ותרבות - ש.ו.) ושגריר ישראל למועצת אירופה בשטרסבורג".

בשובו לארץ מונה יצחק לשני תפקידים שהוא רואה בהם את גולת הכותרת של פעילותו הדיפלומטית: "שר החוץ שמעון פרס ומנכ"ל משרדו אורי סביר מינו אותי לעמוד בראש בית הספר לדיפלומטיה וכיהנתי בתפקיד בשנים 1995 ועד שנת 2000. בשנת 2003 הם מינו אותי לראש הסקס במשרד החוץ והייתי בתפקיד שבע שנים, יותר מכל ראש סקס אחר מאז קום המדינה. בתפקיד הזה הייתי ראשון ללחוץ את ידיהם של גדולי העולם שבאו לישראל עוד לפני שירדו מכבש המסוס. פרס גם העניק לי את תואר "עובד מצטיין" על שירות של 41 שנה במשרד החוץ".

יצחק אלדן יזם והקים את "מועדון השגרירים וקונסולי הכבוד" המשרתים בארץ. מאז פרישתו לגי-מלאות לפני 3 שנים, הוא משמש יועץ דיפלומטי של הקונגרס היהודי-ישראלי, בעיקר בנושא יחסי ישראל-אירופה. מרצה על דיפלומטיה במרכז הבין תחומי בהרצליה, ראש בית הספר הישראלי לשגרירים צעירים - כשהנושא המוביל הוא מנהיגות ישראלית. ברחבי המדינה פעילים 50 בתי ספר כאלה, בחסות המרכז הבין תחומי למצוינות.

יצחק אלדן גרוש ואב לשתי בנות: נטלי בת 31 רווקה, אדריכלית, המתגוררת בפאריס, וקארין בת 27 רווקה, סיימה השנה את החוג לתקשורת במרכז הבין תחומי.